TISKOVÁ ZPRÁVA

V Brně proběhla 1. adiktologická konference Jihomoravského kraje

ODBORNÍCI SE VĚNOVALI MODERNÍ SUBSTITUČNÍ LÉČBĚ I DIGITÁLNÍM ZÁVISLOSTEM NAPŘÍČ GENERACEMI

11. 12. 2025, Brno – Ve dnech 13. a 14. listopadu 2025 se v Brně uskutečnila 1. adiktologická konference Jihomoravského kraje, na níž zazněly příspěvky lékařů, adiktologů, sociálních pracovníků, výzkumníků i odborníků z řad státní správy a samosprávy. Konferenci pořádala Společnost Podané ruce, která se dlouhodobě věnuje prevenci a léčbě závislostí různého typu. Tématy konference byly moderní postupy a intervence v adiktologii včetně farmakoterapie závislosti na metamfetaminu (pervitinu), infekční onemocnění a obecně zdraví lidí užívajících psychoaktivní látky. Zvláštní důraz byl kladen na digitální závislosti, jimž bylo v druhý den konference věnováno samostatné sympozium.

Na konferenci vystoupili například psychiatr Pavel Bém z organizace SANANIM, Pavla Chomynová z Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti při Úřadu vlády ČR, prof. Roman Gabrhelík z Kliniky adiktologie 1. LF UK v Praze, doc. Viktor Mravčík ze Společnosti Podané ruce, doc. Lukas Blinka z Institutu pro psychologický výzkum Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně, Petr Hrouzek z Českého adiktologického institutu nebo Nikola Štourač z Národního screeningového centra ÚZIS ČR.

K uspořádání konference vedla Společnost Podané ruce potřeba pojmout téma závislostí komplexně a upozornit na některé předsudky a stigmata s nimi spojená. *„Potřebujeme uvažovat o návykovém chování napříč spektrem – od alkoholu přes tabák, konopí a kratom až po digitální závislosti. Smysl dává jen takový systém, který je logický a předvídatelný pro všechny látky i typy chování, místo chaotických zákazů a výjimek. Na prvním místě musí být ochrana zdraví, prevence a včasná pomoc, ne trestání a stigma,“* komentuje moderní přístup **Mgr. Jindřich Vobořil, Pg.Dip., předseda správní rady Společnosti Podané ruce a bývalý národní protidrogový koordinátor**.

NOVÉ POSUNY V LÉČBĚ ZÁVISLOSTI NA PSYCHOAKTIVNÍCH LÁTKÁCH

Odborníci se v prvním dni konference zabývali novými přístupy ve farmakoterapii závislosti na centrálně působících stimulanciích, jako je kokain nebo metamfetamin (pervitin). Léčba psychostimulačními přípravky je poměrně nový přístup, který je postaven na stejných principech jako substituční léčba závislosti na opiátech, například heroinu. I když pro ni neexistuje tak široká důkazní báze, je doporučována odbornými společnostmi, kupříkladu Americkou asociací pro závislostní medicínu nebo českou Společností pro návykové nemoci ČLS JEP. Je poskytována lidem, kteří z různých důvodů nemohou dosáhnout abstinence od stimulancií. Užívání náhradní látky v terapeutickém, bezpečném a kontrolovaném režimu jim pomáhá zmírnit příznaky závislosti a snížit zdravotní rizika. I v České republice jsou s tímto přístupem dlouholeté pozitivní klinické zkušenosti, v současné době roste míra jejího poskytování, a proto jsou vítány aktivity, které odborníkům poskytnou vodítka pro správné vedení této léčby, jež musí být pečlivě monitorována.

HARM REDUCTION PŘÍSTUP SNIŽUJE RIZIKA A OTEVÍRÁ CESTU K LÉČBĚ

Snižování negativních zdravotních a sociálních dopadů by mělo být nedílnou součástí všech intervencí, strategií a politik v oblasti závislostí. Konference nabídla možnost sdílet zkušenosti v oblasti nízkoprahové zdravotní péče o osoby užívající drogy. Dále představila moderní přístupy, k nimž patří již zmiňovaná farmakoterapie centrálně působícími stimulancii, program bezpečné aplikace a prevence předávkování (takzvaná aplikační místnost) nebo program kontrolovaného užívání alkoholu, které realizuje Společnost Podané ruce. *„Základním principem je snížení zdravotních a sociálních rizik a zvýšení kvality života klientů, ale i blahobytu a bezpečnosti místních komunit a celé společnosti. Stále více se také diskutuje o takzvané safer supply, tedy různých modelech a konceptech bezpečné nabídky a užívání psychoaktivních látek,“* uvedl **doc. Viktor Mravčík ze Společnosti Podané ruce**. Podle něj by pro politiky v oblasti závislostí na globální, národní, ale i lokální úrovni mělo být snížení souvisejících škod hlavním cílem a zároveň i měřítkem úspěšnosti.

DIGITÁLNÍ ZÁVISLOSTI SE TÝKAJÍ VŠECH GENERACÍ, PRVNÍ PŘÍPADY BYLY POPSÁNY PŘED 20 LETY

Na dvoudenní konferenci zazněly i přednášky týkající se aktuálního tématu nadužívání digitálních médií. Jak upozornil **doc. Lukas Blinka**, fenomén digitálních závislostí, přesněji nadužívání digitálních médií, naráží na základní otázku týkající se toho, co je ještě normální a co již představuje problém. Situaci ztěžuje rovněž to, že jde o poměrně nový fenomén. U jiných závislostí, jako jsou závislosti na psychoaktivních látkách nebo behaviorální závislosti (například závislosti na hazardních hrách), existuje dlouhá historie vědeckého zkoumání a společenského řešení,

DIGITÁLNÍ ZÁVISLOSTI

- nadměrné užívání internetu
- sociální sítě
- gaming
- online hazard
- online pornografie
- virtuální vztahy

která vedla k poměrně jasnému rozlišení mezi normálním a kontroverzním. Nicméně u internetu, sociálních sítí, hraní digitálních her a konzumace jiného digitálního obsahu je hranice mezi normálním a problematickým užíváním tenká a nejasná. *„Většina z nás používá tyto technologie každý den a ve vysoké míře. Je tedy těžké určit, kde končí běžné chování a začíná problém. Navíc se neustále posouvá, jaká aktivita a v jaké intenzitě je problematická. Co jsme označovali za ‚závislosti' před dvaceti roky, je dnes bráno jako normativní. Při používání nálepky digitální závislost bychom tedy měli být obezřetní, protože reálně hrozí patologizace každodenních aktivit,"* vysvětlil Blinka.

Digitální závislosti nejsou problémem pouze dětí a dospívajících, přestože se pozornost často zaměřuje právě na ně. Technologie intenzivně používají i dospělí, senioři, lidé v zaměstnání a rodiče malých dětí. Potíže s nadužíváním mohou zasáhnout všechny věkové kategorie, jen se projevují různě. Mnohdy se jedná o negativní vliv na vztahy, práci či školu, finanční situaci, psychickou pohodu nebo tělesné zdraví.

NOVÝ ONLINE PROJEKT AVATA-HR POMÁHÁ DOSPÍVAJÍCÍM NEJEN S DIGITÁLNÍMI ZÁVISLOSTMI

„Herní a digitální platformy jsou navrženy tak, aby maximalizovaly pozornost uživatele. To znamená, že každá funkce, grafický prvek, zvuk, barva, odměna či notifikace mají přimět uživatele k návratu nebo k delšímu setrvání v aplikaci. Prvky návykového a manipulativního designu dnes najdeme nejen v digitálních hrách, na sociálních sítích, ale i v běžných webových aplikacích, VOD službách či v reklamě," řekl k problematice **Jan Jakub Šalomoun** z Odboru protidrogové politiky Úřadu vlády ČR. Vůči těmto vjemům jsou děti a mladiství výrazně citlivější kvůli nedokončenému vývoji prefrontální kůry mozkové, která ovlivňuje míru regulace a rychlost přivyknutí. Ze studií HBSC a ESPAD vyplývá, že i když ve srovnání s ostatními Evropany vycházejí dospívající Češi spíše lépe, maximálně jako průměrně rizikoví uživatelé sociálních médií nebo digitálních her, míra jejich užívání včetně toho problematického roste.

I z toho důvodu se nový projekt Společnosti Podané ruce **Avata-HR** zaměřuje na dospívající a mladé dospělé, jimž nabízí poradenství přímo v online prostoru, tedy v prostředí, ve kterém přirozeně komunikují a kde sdílejí své problémy s hraním, užíváním látek nebo se svěřují s rodinnými a vztahovými problémy. Avata-HR nabízí anonymní chat, rychlou podporu, informace z oblasti harm reduction a krizovou intervenci.

Kontakt pro média:
Mgr. Monika Holubová Žiaranová,
PR, Společnost Podané ruce o.p.s.
tel.: +420 778 776 127
e-mail: public@podaneruce.cz

Příprava tiskové zprávy:
Nikola Zámečníková
PR, Narrative Media s.r.o.
tel.: +420 605 540 705
e-mail: zamecnikova@narrativemedia.cz